

ENTREPRISEBOKA (8405)

SYKEHUSET TELEMARK

GENERELLE OG SPESIELLE

KONTRAKTSBESTEMMELSER

FOR

ENTREPRISER

1. Innhold

1.	Innhold.....	2
2.	Definisjon (NS 8405 pkt 2)	5
2.1.	Byggherre(NS 8405 pkt 2.2)	5
3.	Partenes representanter (NS 8405 pkt 6).....	5
4.	Varsler og krav (NS 8405 pkt 8)	5
5.	Sikkerhetsstilling (NS 8405 pkt 9).....	5
5.1.	Generelle bestemmelser (NS 8405 pkt 9.1)	5
5.2.	Entreprenørens sikkerhetsstilling (NS 8405 pkt 9.2)	5
5.3.	Byggherrens sikkerhetsstilling/Reduksjon av sikkerhet (NS 8405 pkt 9.3 og 9.4).....	6
6.	Forsikring (NS 8405 pkt 10).....	6
6.1.	Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret (NS 8405 pkt 10.1).....	6
6.2.	Kontroll (NS 8405 pkt 10.3)	6
6.3.	Forsikring ved ombyggingsarbeider (NS 8405 pkt 10.4)	6
7.	Entreprenørens ytelse (NS 8405 pkt 11)	6
7.1.	Utførelse (NS 8405 pkt 11.1)	6
7.2.	Sanksjonsloven med tilhørende forskrifter	7
7.2.1.	Entreprenørens plikt til å etterleve sanksjonsloven med tilhørende forskrifter	7
7.2.2.	Entreprenørens informasjons- og dokumentasjonsplikt	7
8.	Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12)	8
8.1.	Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	8
8.2.	HMS-kort og ID	8
8.3.	Rapporteringsplikt til Skatteetaten Brukerdialog, utland (tidligere Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU))	8
8.4.	Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping	9
8.5.	Fast ansatte	9
8.6.	Innleie fra bemanningsforetak	10
8.7.	Forbud mot kontant betaling	10
8.8.	Forholdet til plan- og bygningsloven.....	10
8.9.	Ytre miljø (tillegg til NS 8405 pkt 12).....	11
8.9.1.	Tropisk tømmer og fredet skog.....	11
8.9.2.	Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap.....	11
8.9.3.	Mangelfull avfallshåndtering.....	12
8.9.4.	Pliktig medlemskap i returordning for emballasje	12
8.10.	Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8405 pkt 12.2)	12

9.	Entreprenørens prosjektering (tillegg til NS 8405 pkt. 13.1).....	12
10.	Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8405 pkt 14.1)	12
10.1.	Innsynsrett.....	13
10.2.	Registrering av leverandører og egenrapportering om seriøsitet	13
11.	Bruk av underentreprenører (NS 8405 pkt 15).....	13
11.1.	Generelt (NS 8405 pkt 15.1).....	13
11.2.	Byggherrens inntreden i kontrakter med underentreprenører/leverandører m v (tillegg til NS 8405 pkt 15).....	14
12.	Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)	14
13.	Modellbasert prosjektering og papirløs byggeplass.....	16
14.	Fremdriftsplan (NS 8405 pkt 18).....	16
15.	Endringer. Forsinkelser og svikt ved byggherrens medvirkning (NS 8405 pkt 22)	16
15.1.	Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8405 pkt 22.1)	16
15.2.	Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre (NS 8405 pkt 22.3)	16
16.	Partenes krav på vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25.3).....	16
16.1.	Regulering i uendret byggetid	16
16.2.	Regulering i endret byggetid	18
17.	Partsuenighet (NS 8405 pkt 26).....	18
17.1.	Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8405 pkt 26.1)	18
17.2.	Midlertidig tvisteløsning (NS 8405 pkt 26.2).....	18
17.3.	Entreprenørens søksmål (NS 8405 pkt 26.3).....	18
18.	Generelle betalingsbestemmelser (NS 8405 pkt 29).....	18
18.1.	Generelt.....	18
18.2.	Utenlandske entreprenører, import og merverdiavgift mv	18
19.	Overtakelse (NS 8405 pkt 32)	19
19.1.	Sluttfasen - overtagelse.....	19
19.2.	Forberedelse til overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.2)	19
19.3.	Overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.3).....	19
20.	Prøvedrift (tillegg til NS 8405)	19
21.	Betaling av slutfaktura. Innsigelser og krav (NS 8405 pkt 33.2).....	20
22.	Dagmulgt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34).....	21
22.1.	Dagmulktbelagte frister (NS 8405 pkt 34.1).....	21
22.2.	Dagmulktens størrelse (NS 8405 pkt 34.3).....	21
22.3.	Varslingsplikt (NS 8405 pkt 34.4)	21

23.	Utbedring (NS 8405 pkt 36.2)	21
24.	Avbestilling og oppsigelse (NS 8405 pkt 38)	21
25.	Bruk av dokumenter (NS 8405 pkt 41)	21
26.	Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8405)	21
27.	Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8405)	22
27.1.	Reklame	22
27.2.	Kontakt med media	22
28.	Heving av kontrakt (NS 8405 punkt 39.1)	22
29.	Tvister (NS 8405 pkt 43)	22
29.1.	Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8405 pkt 43.2)	22
30.	Indeksregulering (NS 8405 pkt 27.1)	23
31.	Mengdekontroll (NS 8405 pkt 27.2)	23
32.	Fakturering og betaling (NS 8405 pkt 29.1)	23
33.	Slutfase/overtagelse (NS 8405 pkt 32)	24
34.	Arbeidstid (NS 8405 pkt 12.7)	24
35.	Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)	24
36.	Byggplassadministrasjon med fremdriftskontroll av entreprenør (NS 8405 pkt 16.3) ...	25
37.	Læringsklausul (tillegg til NS 8405)	25
37.1.	Plikt til bruk av lærling	25
37.2.	Sanksjoner	26
38.	Faglærte håndverkere	26

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS 8405 Norsk bygge- og anleggskontrakt andre utgave oktober 2008 med de presiseringer og endringer som er angitt nedenfor. Endringer og presiseringer til NS 8405 er delt i to; de generelle kontraktsbestemmelser i del I som er identiske for alle kontrakter der Entrepriseboka benyttes, og de spesielle kontraktsbestemmelser i del II som kan variere fra kontrakt til kontrakt.

Innenfor hver del av Entrepriseboka er presiseringer og endringer til NS 8405 angitt i kronologisk rekkefølge med henvisninger til aktuell bestemmelse i standarden.

DEL I GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

2. Definisjon (NS 8405 pkt 2)

2.1. Byggherre(NS 8405 pkt 2.2)

Sykehuset Telemark HF er byggherre. Byggherrens oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt. Det er derfor ingen identifikasjon mellom byggherren og disse.

3. Partenes representanter (NS 8405 pkt 6)

Prosjektleder er byggherrens representant, jf. NS 8405 pkt 6.

Byggeleder skal ta seg av byggherrens forhold på byggeplass. Byggeleder har fullmakt til, ved bruk av endringsmeldinger, å bestille arbeider utført for et beløp inntil NOK 20.000 eks. mva., med mindre det er særlig avtalt et annet beløp.

Byggeleder og prosjekterende har fullmakt til å avvise krav om tillegg.

Byggherrens oppdragsgiver, leietaker og bruker kan ikke påføre byggherren forpliktelser uten særlig fullmakt.

4. Varsler og krav (NS 8405 pkt 8)

NS 8405 pkt 8 tredje ledd kommer ikke til anvendelse på krav og forespørsler etter NS 8405 pkt 34.4, som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret.

5. Sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9)

5.1. Generelle bestemmelser (NS 8405 pkt 9.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 9.1

Entreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8405 pkt 9 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av Blankett 1A - NS 8405 Sikkerhetsstillelse, med mindre annet følger av punkt 5.2 nedenfor. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt nevnte dokumentasjon.

5.2. Entreprenørens sikkerhetsstillelse (NS 8405 pkt 9.2)

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 9.2

Entreprenøren plikter ikke å stille sikkerhet i byggeperioden, når hele kontraktssummen skal betales etter overtakelse. Sikkerhetsstillelse kun for reklamasjonsperioden må dokumenteres senest 14 dager før kontraktssummen forfaller til betaling ved utfylling av formular; Blankett 1B - NS 8405 Sikkerhetsstillelse. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas.

Når kontraktssummen ikke overstiger NOK 250.000, plikter entreprenøren ikke å stille sikkerhet i bygge- og reklamasjonsperioden.

5.3. **Byggherrens sikkerhetsstillelse/Reduksjon av sikkerhet (NS 8405 pkt 9.3 og 9.4)**

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

6. **Forsikring (NS 8405 pkt 10)**

6.1. **Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret (NS 8405 pkt 10.1)**

Følgende kommer i tillegg til pkt. 10.1:

Forsikringen skal gjelde inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

6.2. **Kontroll (NS 8405 pkt 10.3)**

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 10.3

Entreprenørens forsikringer i henhold til NS 8405 pkt 10 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av formularer; Blankett 2 - NS 8405 Forsikringsattest tingsforsikring og Blankett 3 - NS 8405 Forsikringsattest ansvarsforsikring. Annen blankett med tilsvarende dokumentasjon og betingelser kan godtas. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt nevnte dokumentasjon.

6.3. **Forsikring ved ombyggingsarbeider (NS 8405 pkt 10.4)**

Byggherren tegner ikke forsikring

7. **Entreprenørens ytelse (NS 8405 pkt 11)**

7.1. **Utførelse (NS 8405 pkt 11.1)**

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 11

Entreprenøren skal ha og følge et styringssystem som tilfredsstillende relevante deler av NS-EN ISO 9001:2015. Dette gjelder følgende kapitler i standarden:

- 4.4. Ledelsessystemet for kvalitet og systemets prosesser
- 5.1. Lederskap og forpliktelse
- 7 Støtte
- 9.1. Overvåking, måling, analyse, evaluering
- 9.2. Interne revisjoner.

Styringssystemet skal oppfylle kravene i NS-EN-ISO 14001:2015 kapittel 4 Krav til miljøstyringssystem, eller tilsvarende krav i andre relevante miljøstandarder.

Entreprenøren skal utarbeide en kvalitetsplan, i henhold til mal utarbeidet av byggherren, som oppfyller kravene i NS-EN-ISO 10005:2018. Hvis ikke annet er avtalt, skal kvalitetsplanen foreligge senest 30 dager etter kontraktsinngåelse.

Entreprenøren skal kunne dokumentere at han utfører revisjoner av sitt arbeid opp mot kravene i styringssystemet og kvalitetsplanen. Hvis ikke annet avtales, skal revisjoner skje minimum en gang per år. Byggherren skal kunne delta på systemrevisjoner.

7.2. Sanksjonsloven med tilhørende forskrifter

7.2.1. Entreprenørens plikt til å etterleve sanksjonsloven med tilhørende forskrifter

Entreprenøren har plikt til å opptre i overensstemmelse med sanksjonsloven av 16. april 2021 nr.18 med tilhørende forskrifter.

Entreprenøren har ansvar for, og skal sørge for, at selskaper i entreprenørens konsern eller selskaper som entreprenøren har kontrollerende eierskap eller myndighet i, kontraktsmedhjelpere og enhver annen i leverandørkjeden, samt daglig leder, styreleder og andre ledende ansatte hos entreprenøren og i de nevnte selskaper, opptre i overensstemmelse med ovennevnte regelverk.

Brudd på pliktene i første og andre ledd skal alltid anses som et vesentlig kontraktsbrudd.

Byggherren kan kreve erstatning for ethvert økonomisk tap eller skade som byggherren måtte lide som følge av kontraktsbruddet.

Med mindre entreprenøren retter kontraktsbruddet innen en angitt frist, kan byggherren heve hele eller deler av kontrakten i henhold til bestemmelsene i kontrakten.

Byggherren kan bestemme at entreprenøren skal skifte ut kontraktmedhjelpere og enhver annen i leverandørkjeden dersom det avdekkes brudd på kontraktens bestemmelser i andre, jf. første ledd.

7.2.2. Entreprenørens informasjons- og dokumentasjonsplikt

Entreprenøren skal til enhver tid holde byggherren informert og oppdatert om forhold av betydning for kontraktens bestemmelser om sanksjonslovgivningen.

Entreprenøren skal på forespørsel fra byggherren, og innen 14 dager etter at forespørselen er sendt, fremlegge dokumentasjon på etterlevelse av kontraktens bestemmelser i punkt 6.2.1. Dette gjelder blant annet dokumentasjon om

(i) juridiske personer,

(ii) fysiske personer,

(iii) opprinnelsen til varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene,

(iv) transport av varer, materialer og andre innsatsfaktorer som benyttes i gjennomføringen av kontraktarbeidene.

Dersom entreprenørens dokumentasjon er mangelfull, og entreprenøren ikke framskaffer den etterspurte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, kan byggherren selv innhente informasjonen og belaste entreprenøren for kostnadene.

8. Forhold på byggeplassen (NS 8405 pkt 12)

8.1. Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Entreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger.

Entreprenøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom, entreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Entreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, se for øvrig krav i SHA-planen.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om entreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at entreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

8.2. HMS-kort og ID

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse med QR-kode kan aksepteres sammen med gyldig ID. Søknadsskjema eller annen dokumentasjon aksepteres ikke som HMS-kort.

Alle skal fremvise gyldig legitimasjon ved inntakskontroll. For øvrig skal gyldig legitimasjon kunne fremvises på forespørsel fra byggherren, representanter som utfører kontroll på vegne av byggherren og representanter fra kontrolletatene. Personer som ikke kan fremvise HMS-kort og gyldig legitimasjon, vil kunne bli bortvist fra byggeplassen.

8.3. Rapporteringsplikt til Skatteetaten Brukerdialog, utland (tidligere Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU))

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Skatteetaten Brukerdialog, utland i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6.

Entreprenør er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele leverandørkjeden. Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at entreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er entreprenørens ansvar og skal betales av ham.

8.4. Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping

Entreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Entreprenøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører og innleide. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift.

Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder. Entreprenøren plikter å gi byggherren innsyn i hvilke kontroller som er gjennomført i leverandørkjeden og resultat fra kontrollene. Alvorlige brudd som avdekkes i slike kontroller, skal uoppfordret meldes til byggherren, med beskrivelse av hvordan forholdene vil bli rettet opp.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal entreprenøren straks rette forholdet. Byggherren har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren, uavhengig av om arbeidstaker selv har fremmet krav mot sin arbeidsgiver. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår gir byggherren rett til å stanse arbeidene eller, i alvorlige eller gjentatte tilfeller, å heve kontrakten. Dette gjelder uavhengig av hvor i leverandørkjeden bruddet har skjedd. Retten til heving gjelder selv om entreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, herunder hos bemanningsforetak, kan byggherren også kreve at entreprenøren skifter ut underleverandøren. Dette skal skje uten omkostninger eller risiko for byggherren.

Manglende dokumentasjon på lønns- og arbeidsvilkår nevnt i punkt 7.4 første ledd likestilles med brudd på bestemmelsen og kan sanksjoneres av byggherren som om det forelå brudd.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

8.5. Fast ansatte

Minimum 80% av kontraktarbeidet skal til enhver tid utføres av fast ansatte med reell stillingsprosent (minimum 80%). Innleid arbeidskraft anses ikke som fast ansatt etter denne bestemmelsen. Byggherren kan gjøre unntak fra kravet til 80 %, for eksempel der midlertidig ansatte erstatter fast ansatte som er i svangerskapspermisjon, er syke e.l.

Entreprenøren skal redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Alle avtaler entreprenøren inngår for utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Byggherren kan stanse arbeidet for entreprenørens regning og risiko dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Alvorlige eller gjentatte brudd på denne bestemmelsen kan anses å være vesentlig mislighold av kontrakten.

8.6. Innleie fra bemanningsforetak

Som bemanningsforetak regnes virksomhet som har til formål å drive utleie av arbeidskraft.

Innleide arbeidstakere skal være ansatt med reell stillingsprosent (minimum 80 %) i bemanningsforetaket.

Ved bruk av innleid arbeidskraft i henhold til arbeidsmiljølovens § 14-12 (2), skal entreprenøren fremlegge dokumentasjon på at det er inngått gyldig avtale om tidsbegrenset innleie med tillitsvalgte som til sammen representerer et flertall av den arbeidstakerkategori innleien gjelder.

Ved innleie skal det være fast ansatte faglærte arbeidere fra innleiebedriften på alle arbeidslag til enhver tid.

Ved bruk av innleid arbeidskraft fra bemanningsforetak, gjelder arbeidsmiljølovens § 14-12 a om likebehandling av lønns- og arbeidsvilkår.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Der byggherren påpeker brudd på bestemmelsene om innleie hos entreprenøren eller dennes underentreprenører, skal entreprenøren straks sørge for å rette forholdet.

Dersom entreprenøren ikke retter forholdet, kan byggherren stanse arbeidene for entreprenørens regning og risiko. I alvorlige eller gjentatte tilfeller kan byggherren også heve kontrakten.

8.7. Forbud mot kontant betaling

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank, uten kostnader for den ansatte.

For å motvirke svart økonomi og for å sikre sporbarhet i transaksjoner, skal all betaling leverandører foretar for kjøp til Statsbygg foretas med elektronisk betalingsmiddel. Leverandørene skal derfor f. eks ikke kunne kjøpe byggevarer med kontanter.

8.8. Forholdet til plan- og bygningsloven

Entreprenøren skal ha ansvarsrett for den oppgaven og den del av tiltaket kontrakten omfatter i tiltaksklassen som prosjektet/tiltaket krever. Entreprenøren plikter å bidra til at søknad om ansvarsrett blir sendt så snart som mulig etter at kontrakten er inngått.

Manglende ansvarsrett betraktes som et vesentlig kontraktsbrudd som gir byggherren rett til å heve kontrakten, samt gjøre erstatningskrav gjeldende etter gjeldende rett. Før heving kan finne sted, må byggherren ha gitt entreprenøren en rimelig frist for å rette forholdet.

Entreprenøren plikter likeledes å bistå ansvarlig søker i forbindelse med nødvendige søknader og tillatelser etter plan- og bygningsloven.

8.9. Ytre miljø (tillegg til NS 8405 pkt 12)

8.9.1. Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal entreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Entreprenøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av entreprenørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktsarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for entreprenørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

8.9.2. Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap

Byggherren kan kreve dagmulkt av entreprenøren dersom han misligholder sine plikter mht

- a) å sikre at leverandører av isolerglassruter til byggeprosjektet deltar i et retursystem for kasserte PCB-holdige isolerglassruter, jf. avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930 kapittel 14
- b) miljøskadelige stoffer og kjemikalier, jf. krav i SHA-bok.

Dersom entreprenøren er hovedentreprenør kan byggherren i tillegg kreve dagmulkt dersom han misligholder sine plikter mht

- c) levering av avfallsregnskap, jf. Beskrivelsens generelle del og bygg entreprenørens prisbærende poster.

For punkt a) til c) ovenfor vil dagmulkt først være aktuelt dersom for holdet ikke er rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulkten løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulkten per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlatelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

8.9.3. Mangelfull avfallshåndtering

Dersom prosjektets og myndighetenes krav til avfallshåndtering ikke nås (se Bok 0), kan byggherren fastsette en mulkt oppad begrenset til NOK 150.000, som fordeles på entreprenørene i prosjektet etter byggherrens skjønn. Medfører ikke-oppfyllelse av kravene at Sykehuset Telemark HF ilegges tvangsmulkt, jf. avfallsforskriften § 17-6, vil differansen mellom tvangsmulkten og NOK 150.000 også fordeles på entreprenørene etter byggherrens skjønn.

8.9.4. Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom entreprenøren er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til byggherren om dette.

8.10. Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8405 pkt 12.2)

Entreprenøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder eller personer som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten eller avtalt som erstatning for slik person. Byggherren kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Byggherren skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Ved bytte av personell kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at byggherren har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Dagmulkt påløper uansett ikke der oppdragsgiver har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personsiftet.

Samlet dagmulksansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt NOK 300.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

9. Entreprenørens prosjektering (tillegg til NS 8405 pkt. 13.1)

Der det er avtalt at entreprenøren skal være ansvarlig for prosjektering (leverandørprosjektering), er entreprenøren ansvarlig for å innarbeide sin prosjektering i prosjektets bygningsinformasjons-modeller (BIM). Dette skal skje etter nærmere anvisninger fra byggherren.

Entreprenørens prosjektering omfattes av byggherreforskriftens §17, og grensesnitt mot andre prosjekterende skal ivaretas.

Prosjektering som ikke er i samsvar med ovennevnte krav, er å anse som mangelfull og gir byggherren grunnlag for å gjøre sanksjoner gjeldende i hht kontraktens bestemmelser.

10. Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8405 pkt 14.1)

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 14.1

10.1. Innsynsrett

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i entreprenørens kvalitets-, internkontroll- (HMS) og miljøstyringsystem og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter blant annet revisjon og verifikasjon, inklusive intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos entreprenørens direkte og indirekte underleverandører/kontraksmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

Følgende kommer i tillegg til pkt. 10.1:

10.2. Registrering av leverandører og egenrapportering om seriøsitet

Entreprenøren og hans underleverandører, herunder bemanningsforetak, plikter å fylle ut byggherrens skjema Egenrapportering av leverandør og laste det opp i byggherrens systemer. Ansatte hos leverandøren skal ikke gis adgang til byggeplass før leverandøren har status godkjent og de ansatte er forhåndsregistrert i systemet. Byggherren er ikke ansvarlig for eventuelle forsinkelser og andre ulemper ved manglende adgang til byggeplass.

Brudd på ovennevnte plikter medfører at arbeidstakere fra entreprenør, underleverandør eller bemanningsforetak, som ikke er godkjent i byggherrens system for elektroniske oversiktslister, kan nektes adgang eller bli bortvist fra byggeplassen. Dersom byggherren avdekker at entreprenøren eller noen av hans underentreprenører har startet arbeider på byggeplass uten at leverandøren har status godkjent i byggherrens system for elektroniske oversiktslister, kan byggherren ilegge entreprenøren en bot på kr 10 000 pr entreprenør dette gjelder.

Entreprenøren plikter å påse at alle arbeidstakere registrerer seg inn og ut av byggeplassen i tråd med det til enhver tid gjeldende regelverk og rutiner på den aktuelle byggeplassen. Dersom byggherren ved tilstedekontroller avdekker manglende inn-/utregistrering og/eller manglende forhåndsregistrering av personell i systemets mannskapsliste, kan byggherren ilegge entreprenøren bot på kr 1 000 pr dag og pr person dette gjelder.

11. Bruk av underentreprenører (NS 8405 pkt 15)

11.1. Generelt (NS 8405 pkt 15.1)

Bestemmelsen utfylles av følgende tekst:

Plikter

Entreprenøren kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører, herunder bemanningsforetak, i kjede under seg, for utførelse av kontraktarbeider. Byggherren kan samtykke til flere ledd dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å oppfylle kontrakten. Entreprenøren skal senest to uker etter inngåelse av denne kontrakten oversende en liste over de virksomheter som skal medvirke til å oppfylle de vesentlige delene av kontrakten.

Bruk av enkeltpersonforetak skal begrenses. I de tilfeller det benyttes enkeltpersonforetak, skal entreprenøren dokumentere at enkeltpersonforetaket driver reell næringsvirksomhet, fører regnskap i samsvar med gjeldende lov og forskrift om bokføring, og sender inn mva-oppgaver 6 ganger per år.

Entreprenøren skal ikke engasjere underentreprenører for å utføre arbeid under denne kontrakten som er i en situasjon som nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 24-4 (3).

Entreprenøren skal til enhver tid holde byggherren orientert om kontaktopplysninger til underleverandørene sine og hvem som har signaturrett for disse.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir byggherren rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underentreprenøren innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Det samme gjelder dersom opplysningene i skatteattest viser at underentreprenøren ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Omkostningene som følge av heving av underentreprenørens avtale, skal bæres av entreprenøren.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8405 pkt 15, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

11.2. Byggherrens inntreden i kontrakter med underentreprenører/leverandører m v (tillegg til NS 8405 pkt 15)

Byggherren har rett til å tre inn i entreprenørens kontrakter med underentreprenører, underleverandører eller andre kontraktsmedhjelpere i de tilfeller hvor entreprenøren vesentlig misligholder nærværende kontrakt eller kontrakten med underentreprenør, underleverandør eller annen kontraktsmedhjelper, stanser sine betalinger, blir insolvent eller går konkurs.

Entreprenøren plikter å sikre byggherren denne rett ved å innta klausuler som ivaretar disse rettigheter, i kontraktene med egne underentreprenører, underleverandører eller andre kontraktsmedhjelpere.

12. Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)

I dette punkt 13 i Entreprisebok skal betegnelsene som benyttes nedenfor ha følgende mening:

K1 = Overtakende entrepriser

K2 = Tiltransportert entrepriser

K3 = K1 + K2 = Ny utvidet entrepriser

Tiltransportreglene i NS 8405 pkt 16.1 gjelder med følgende endringer/presiseringer:

- a) NS 8405 pkt 16.1 andre, tredje, fjerde og siste ledd gjelder både der sideentrepriser transporteres og der byggherren etter kontraktsinngåelse utpeker en underentreprenør som entreprenøren er forpliktet til å inngå kontrakt med, jf. NS 8405 pkt 16.1 første ledd.
- b) NS 8405 pkt 16.1 tredje og fjerde ledd gjelder både for overtakende entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
- c) At tiltransport til underentreprise anses som "en utvidelse av entreprenørens kontrakt" innebærer:
1. Dagmulkt ved oversittelse av delfrist blir beregnet av kontraktssum for K1 eller K2 avhengig av hvilket arbeid som er forsinket.
 2. Den sluttfrist i K1 eller K2 som inntreer først, anses som en dagmulktbelagt delfrist. Den sluttfrist som inntreer sist, anses som ny sluttfrist i K3.
 3. Dagmulkten for oversittelse av sluttfrist i K3, blir beregnet av kontraktssum for K3.
 4. Maksimal dagmulkt er 10% av kontraktssum for K3.
 5. Kontraktssum for K3 er kontraktssum for K1 + kontraktssum for K2 + påslag for tiltransport.
 6. Overtagelse av K3 skjer ved sluttfrist i K3.
 7. Entreprenørens sikkerhetsstillelse etter NS 8405 pkt 9.2 må utvides til 10% av kontraktssum for K3 (når K3 er høyere enn NOK 250.000).
 8. Entreprenøren tretr inn i byggherrens rettigheter og plikter overfor den tiltransporterte underentreprenøren, men skal likevel stille sikkerhet iht. NS 8405 pkt 9.1, 9.3 og 36.2. NS 8415 pkt 18.4 gjelder dessuten i forholdet mellom entreprenør og tiltransportert underentreprenør.
 9. I forholdet mellom entreprenøren og byggherren, blir entreprenøren identifisert med tiltransportert underentreprenør.
 10. Kontraktsvilkårene i K3 består av en kombinasjon av kontraktsvilkårene i K1 og K2, slik at de respektive kontraktsvilkår gjelder for den del av kontraktsarbeidene i K3 som opprinnelig hørte til hhv K1 og K2, dog med de tilpasninger som følger av NS 8405 pkt 16 og ovenfor.
- d) Kontraktsvilkårene for den tiltransporterte underentreprise, som gjelder i forholdet mellom entreprenør og underentreprenør, er som for K2, med de tilpasninger som følger av pkt 16 og over.
- e) Ved tiltransport kan overtakende entreprenør kreve en befaring av utført arbeid for å kunne utøve sin rett etter NS 8405 16.1 tredje ledd. Kravet må fremsettes senest 14 dager etter at han mottok melding om tiltransport.
- f) Er ikke annet avtalt har tiltransporten virkning både for den tiltransporterte entreprenørs utførte og gjenstående arbeider.
- g) NS 8415 pkt 18.4 om intervensjonsrett gjelder i forholdet mellom overtakende entreprenør og tiltransportert entreprenør

h) Påslaget for tiltransport og administrert entreprise skal være den prosentats av tiltransportert eller administrert entreprenørs endelige og totale vederlag inkludert merverdiavgift, som fremgår av innlevert tilbudsskjema.

Prosjektering (tillegg til NS 8405 pkt. 19.2)

13. Modellbasert prosjektering og papirløs byggeplass

Entreprenøren skal basere all sin planlegging og produksjon på bygningsinformasjonsmodeller (BIM) og digitale tegninger. Papirtegnninger bør ikke forekomme på byggeplassen. Entreprenøren må selv bekoste utplott av tegninger

14. Fremdriftsplan (NS 8405 pkt 18)

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 18

Entreprenøren skal legge fram forslag til framdriftsplan for sine arbeider på oppstartmøte. Planen skal bearbeides videre sammen med de andre entreprenørene, slik at omforent hovedframdriftsplan foreligger 2 uker etter oppstartmøte.

I tillegg til omforent hovedframdriftsplan skal entreprenøren utarbeide en 3 ukers produksjonsplan. Denne skal være basert på omforent hovedframdriftsplanen, men må være mer detaljert enn denne (skal vise alle pågående og planlagte aktiviteter i perioden).

15. Endringer. Forsinkelser og svikt ved byggherrens medvirkning (NS 8405 pkt 22)

15.1. Retten til å pålegge entreprenøren endringer (NS 8405 pkt 22.1)

Byggherren kan ikke pålegge entreprenøren endringer utover 20% netto tillegg til kontraktssummen.

15.2. Endringsarbeid der det ikke er gitt endringsordre (NS 8405 pkt 22.3)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

16. Partenes krav på vederlagsjustering (NS 8405 pkt 25.3)

Kravene om særskilt varsel og løpende underretning i NS 8405 pkt 25.3 andre ledd bokstav a og fjerde ledd, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging drift og nedrigging.

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, rift, nedrigging:

16.1. Regulering i uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer, som følge av forhold beskrevet i NS 8405 pkt 25.2, ikke overstiger 20% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 20% av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5A(B - 1,2C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks. mva.

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks. mva.)

Ved utregning av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks. mva. (B), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entrepriser/leverandørkontrakter,
- avbestillingserstatning,
- endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg, og
- kompensasjon for økt rigg i endret byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

16.2. Regulering i endret byggetid

Har entreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8405 pkt 24.1, jf. pkt 24.5, skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0,5A(Z)}{Y}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

Y = opprinnelig byggetid (med byggetid menes tiden fra oppstart byggeplass (dersom dato for dette er angitt i konkurransegrunnlaget gjelder denne, hvis ikke gjelder dato for første tilrigging på byggeplass) til opprinnelig avtalt oppstart prøvedrift (opprinnelig avtalt overtakelsesdato dersom ingen prøvedrift er avtalt)

Z = forlengelse utover opprinnelig byggetid

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig

17. Partsuenighet (NS 8405 pkt 26)

17.1. Utførelsesplikt ved uenighet (NS 8405 pkt 26.1)

Byggherren stiller ikke sikkerhet.

17.2. Midlertidig tvisteløsning (NS 8405 pkt 26.2)

NS 8405 pkt 26.2 utgår.

17.3. Entreprenørens søksmål (NS 8405 pkt 26.3)

NS 8405 pkt 26.3 a) utgår

18. Generelle betalingsbestemmelser (NS 8405 pkt 29)

Tillegg til NS8405 pkt 29.

18.1. Generelt

Faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til Sykehusets fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF), fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet. Faktura skal merkes med prosjektnummer.

18.2. Utenlandske entreprenører, import og merverdiavgift mv

Arbeid på fast eiendom anses som stedbundne tjenester i merverdiavgiftslovens forstand. Den utenlandske entreprenøren skal derfor stå som importør av alle innsatsvarer og tjenester nødvendig for å oppfylle kontrakten. Den utenlandske entreprenøren er forpliktet til å registrere seg for merverdiavgift i Norge (Merverdiavgiftsregisteret) rett etter kontraktsinngåelse for å kunne sende faktura i hht. norske krav. Norsk merverdiavgift skal faktureres sammen med hovedkravet, og ikke i egen faktura. Milepælfaktura som etter avtalen skal faktureres før selve byggearbeidet starter, skal også inkludere merverdiavgift. Mal for customs invoice/commercial invoice, som vil bli formidlet fra byggherren, skal benyttes.

19. Overtakelse (NS 8405 pkt 32)

19.1. Sluttfasen - overtagelse

Generelt

Sluttfasen skal gjennomføres i henhold til beskrivelsen i generell beskrivelse i kontrakten

Før sluttfasen

Produksjonen skal ferdigstilles før sluttfasen begynner. Før start på sluttfasen skal entreprenøren ha gjennomført egenkontroll og utbedret feil og mangler.

FDV dokumentasjon

Hvis ikke FDV dokumentasjonen ikke er levert i tide så har byggherren rett til å ta i bruk arealene. Dette anses ikke som urettmessig brukstakelse i henhold til §24.6 i NS 8405 og er dermed ikke en overtagelse av arbeidene.

19.2. Forberedelse til overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.2)

NS 8405 pkt 32.2 får følgende tilføyelse:

Vedlagt innkalling til overtakelsesforretning skal følge et dokument hvor det fremgår at entreprenøren har sluttbefart egne arbeider og hvilke mangler han noterte seg på befaringen.

NS 8405 pkt 32.2 andre ledd gjelder også for tekniske installasjoner.

NS 8405 pkt 32.2 får nytt tredje ledd:

For tekniske anlegg og installasjoner skal entreprenøren, i samarbeid med byggherren og de øvrige leverandører, igangsette anlegget/installasjonen og forestå de kontraktsmessige prøver og innreguleringer m.v. inntil kontraktsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Entreprenøren skal holde alle instrumenter, apparater og alt materiell, samt nødvendig kyndig mannskap, for å gjennomføre funksjonsprøvingen. Dokumentasjon fra funksjonsprøvingen skal utarbeides og overleveres i henhold til byggherrens nærmere fastlagte spesifisering og prosedyrer. Så snart disse funksjonsprøver er ferdig, skal entreprenøren gi skriftlig melding til byggherren om dette.

19.3. Overtakelsesforretning (NS 8405 pkt 32.3)

NS 8405 pkt 32.3 første ledd får følgende tillegg:

På overtagelsesforretningen skal entreprenøren overlevere listen over de mangler han noterte seg på sluttbefaringen av egne arbeider, jf. Entrepriseboka punkt 19.2 ovenfor, med kvittering for at manglene er utbedret.

20. Prøvedrift (tillegg til NS 8405)

For de enkelte entrepriser vil det i beskrivelsens prispåbærende poster fremgå hvilke anlegg eller deler av anlegg som skal ha prøvedriftsperiode. Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg) prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftstiden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Prøvedriftsperiodens varighet er 6 måneder dersom ikke annet er spesifisert for den enkelte entreprise.

Oppstart av prøvedriftsperiode skjer før overtakelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstillelse). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8405 pkt 32.1 til 32.5 og 32.7, med endringer som nevnt i Entrepriseboka punkt 18, tilsvarende.

Byggherren skal ha mottatt fullstendig utkast til FDV-dokumentasjon og avtalt opplæring skal ha funnet sted, før prøvedriftsperioden kan starte.

Oppstart av prøvedriftsperioden innebærer følgende:

- a) Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktsarbeidet i bruk.
- b) Risikoen for kontraktsarbeidet, med unntak av de tekniske anlegg som er underlagt prøvedrift, går over fra entreprenøren til byggherren.

Prøvedriftsperioden har følgende hensikt:

- Kontrollere at anlegg fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med entreprenøren/leverandørene av de enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden

Justering av prøvedriftsperiodens lengde

Entreprenøren skal, i samråd med byggherren og øvrige leverandører/entreprenører, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke entreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

Overtakelse

Overtakelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedriftsperioden. Overtakelse av kontraktsarbeidene skjer først etter utløpet av prøvedriftsperioden og gjennomført overtakelsesforretning.

21. Betaling av slutfaktura. Innsigelser og krav (NS 8405 pkt 33.2)

Fristen i første ledd første punktum begynner først å løpe når byggherren har mottatt endelig versjon av både slutfaktura og sluttoppstilling, begge oppsatt iht. NS 8405 pkt 33.1 og vedlagt komplett kontraktsmessig underlag og dokumentasjon. Fristen skal aldri være kortere enn 4 måneder fra overtakelse.

Innsendt slutfaktura og sluttoppstilling kan ikke korrigeres, med unntak av det som følger av NS 8405 pkt 33.1 fjerde ledd annen setning.

22. Dagmulgt ved forsinkelse (NS 8405 pkt 34)

22.1. Dagmulktbelagte frister (NS 8405 pkt 34.1)

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 34.1:

Entreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan etter NS 8405 pkt 18.1 jfr

Entrepriseboka punkt 14, er dagmulktbelagt. Det samme er frist for igangsetting av arbeid på byggeplass, frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, samt eventuell frist for oppstart prøvedrift.

22.2. Dagmulktens størrelse (NS 8405 pkt 34.3)

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 34.3:

Dagmulkten, ved overskridelse av fristen for utarbeidelse av fremdriftsplan i Entrepriseboka punkt 14, fristen for igangsetting av arbeid på byggeplass og frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, er NOK 15.000 per hverdag.

22.3. Varslingsplikt (NS 8405 pkt 34.4)

Ved forespørsel som fremsettes for første gang i eller i forbindelse med sluttoppgjøret, plikter byggherren kun å svare innen fristen i NS 8405 pkt 33.2.

23. Utbedring (NS 8405 pkt 36.2)

Byggherren stiller ikke sikkerhet for mulige vederlagskrav

Utbedringsarbeider skal utføres etter avtale og i forståelse med byggherren. Dersom hensynet til byggherrens bruk av kontraktarbeidet, herunder hans leietakers og eventuell brukers bruk, gjør det nødvendig å utføre arbeidet utenfor ordinær arbeidstid, plikter entreprenøren å gjøre dette uten overtidsgodtgjørelse.

24. Avbestilling og oppsigelse (NS 8405 pkt 38)

Byggherren kan si opp kontrakten uten å betale erstatning i de tilfeller som er nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 28-3.

25. Bruk av dokumenter (NS 8405 pkt 41)

Byggherren har rett til å gjøre datarapport fra grunnundersøkelser tilgjengelige for allmennheten.

26. Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8405)

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen.

27. Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8405)

27.1. Reklame

Dersom entreprenøren eller dennes leverandører/underentreprenører for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges og godkjennes av byggherren på forhånd.

Det er ikke tillatt til å drive reklame eller PR for eget firma på byggeplass eller på byggeplasskilt.

27.2. Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

28. Heving av kontrakt (NS 8405 punkt 39.1)

Følgende tilføyelse gjøres i NS 8405 pkt 39.1:

Ved entreprenørens brudd på lov- og regelverk som gjelder for utøvelsen av virksomheten (f. eks. sysselsettingslovens § 27, kontraktørvirksomhet, skatte- og avgiftslovgivning mv.) forbeholder Sykehuset Telemark HF seg rett til å heve kontrakten

29. Tvister (NS 8405 pkt 43)

29.1. Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8405 pkt 43.2)

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

DEL II

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

For det tilfelle at Sykehuset Telemark HF har unnlatt å velge ett av flere alternative formuleringer i de spesielle kontraktsbestemmelser, gjelder alternativ 1.

30. Indeksregulering (NS 8405 pkt 27.1)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: Kontrakten indeksreguleres etter totalindeksmetoden i henhold til NS 8405 27.1. Ved regulering benyttes indeksen "SSB boligblokk i alt" fra måneden kontrakten inngås
- Alternativ 2: Ingen del av kontrakssummen skal reguleres for endringer i valutakurser, skatte- og avgiftsregler m.v. Heller ikke skal den reguleres for generell kostnadsutvikling av lønninger, sosiale utgifter, materialpriser m.v.

31. Mengdekontroll (NS 8405 pkt 27.2)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: Kontroll av konkurransegrunnlagets mengder skal skje innen 2 uker fra avtaleinngåelsen.
- Alternativ 2: Entreprenøren skal foreta mengdekontroll og gis fr ist til [.....dato.....] med å kontrollere de i tilbuds- eller konkurransegrunnlaget angitte mengder.
- Alternativ 3: Entreprenøren skal ikke foreta mengdekontroll.

32. Fakturering og betaling (NS 8405 pkt 29.1)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: NS 8405 pkt 29,1 gjelder slik den står.
- Alternativ 2: Entreprenøren skal snarest mulig og senest 30 dager etter kontraktsinngåelse, utarbeide en plan for grunnlag for fakturering av kontraktssummen (faktureringsplan). Faktureringsplanen skal følge den avtalte fremdrift. Den skal vise sammenhengen mellom utarbeidet fremdriftsplan (byggefases detaljplan) og avdragene som kan faktureres på grunnlag av fremdriftsplanen, slik at det fremgår hvilke avdrag som kan kreves på grunnlag

av det som er utført, og det som er tilført byggeplassen for å bygges inn. Skjer det avvik fra den avtalte fremdriftsplanen, skal faktureringsplanen justeres tilsvarende.

Et eventuelt avtalt forskudd til entreprenøren vil ikke bli utbetalt før godkjent sikkerhet er stillet, jf. Blankett 4 - NS 8405 Bankgaranti for kontraktsforskudd

33. Slutfase/overtagelse (NS 8405 pkt 32)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: Prøvedrift gjøres gjeldende jfr prisbærende poster
- Alternativ 2: Det skal ikke gjennomføres prøvedrift

34. Arbeidstid (NS 8405 pkt 12.7)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: NS 8405 pkt 12.7 gjelder slik den står.
- Alternativ 2: Alle arbeider knyttet til byggingen forutsettes å foregå i tidsrommet fra kl 07.00 – 19.00 på ordinære arbeidsdager mandag – fredag. Arbeider som eventuelt ønskes utført utenfor dette tidsrommet, skal avtales spesielt med byggherren i hvert enkelt tilfelle.
- Alternativ 3: Følgende særskilte arbeidstidsbestemmelser gjelder.

.....

.....

.....

35. Tiltransport til underentreprise (NS 8405 pkt 16.1)

(Velg ett alternativ)

- Alternativ 1: Entreprenøren kan tiltransporteres til en sideentreprenør eller få tiltransport sideentreprenører som blir hans underentreprenører.
- Alternativ 2: Entreprenøren kan tiltransporteres til en sideentreprenør.
- Alternativ 3: Entreprenøren får tiltransportert inntil ... sideentreprenører som blir han underentreprenører.
- Alternativ 4: Tiltransport er ikke avtalt.

(For utfyllende regler se Entrepriseboka punkt 13)

36. Byggplassadministrasjon med fremdriftskontroll av entreprenør (NS 8405 pkt 16.3)

(Velg ett alternativ)

Alternativ 1: Entreprenøren kan underlegges byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll eller pålegges å utføre byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenører.

Alternativ 2: Entreprenøren skal utføre byggplassadministrasjon og fremdriftskontroll av inntil ... sideentreprenører.

Alternativ 3: Byggplassadministrasjon er ikke avtalt.

(For utfyllende regler se NS 8405 pkt 16.3)

37. Lærlingeklausul (tillegg til NS 8405)

Alternativ 1:

37.1. Plikt til bruk av lærling

Det er et krav at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger, jf opplæringslova § 4-1, skal utgjøre minimum 5 % av arbeidede timer i utførende fag (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektro, samt anleggsgartnerfaget) på prosjektet regnet frem til overtakelse.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingordning i Norge eller tilsvarende ordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet.

Entreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Hvis ikke annet er avtalt, skal entreprenøren før oppstart på byggeplass levere en bemanningsplan hvor det synliggjøres hvor og når han planlegger å bruke lærlinger, samt navn og kontaktinformasjon til denne/disse. Byggherren skal varsles om eventuelle avvik fra planen. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Lærlinger skal lønnes etter gjeldende tariffavtale. For øvrig skal lærlinger ha samme arbeidsvilkår og goder som fast ansatte i virksomheten.

Dersom arbeidene ikke er egnet for bruk av lærlinger ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet, kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes. Entreprenøren anses dessuten å ha oppfylt krav om bruk av lærling dersom ett av unntakene i forskrift om plikt til bruk av lærling i offentlige kontrakter av 17.12.2016 § 9 kommer til anvendelse.

37.2. Sanksjoner

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet om 5%, jf. punkt 35.1 annet ledd, ikke er nådd ved overtakelse, ilegges en bot på 5 promille av kontraktssummen. Boten reduseres forholdsmessig dersom arbeidstimene utført av lærlinger utgjør 4% eller mer av arbeidstimene på kontrakten. Boten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

Alternativ 2: Det gjelder ingen lærlingeklausul for denne kontrakten.

38. Faglærte håndverkere

Alternativ 1:

I kontrakten skal minimum 40% av arbeidede timer utføres av personer med fag- eller svennebrev. Ikke-nordiske fag- eller svennebrev må være godkjent av NOKUT for å regnes med.

Alle avtaler entreprenøren inngår om utførelse av arbeid under denne kontrakten, og der hovedtyngden av kontraktsarbeidet er bygg- og anleggsgagene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget), skal inneholde tilsvarende krav.

Entreprenøren skal, før byggearbeidene starter, redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Dersom entreprenøren ikke kan sannsynliggjøre at kravet vil bli oppfylt, må entreprenøren iverksette tiltak. En forpliktende plan skal fremlegges for byggherren snarest mulig.

Dersom ansatte (unntatt lærlinger) hos entreprenør eller underentreprenør i løpet av kontraktsperioden består fagprøven og blir faglært, vil alle timene vedkommende har arbeidet på kontrakten bli godkjent som timer utført av faglærte. Tilsvarende gjelder for de tilfeller hvor NOKUT-godkjenning for en ansatt blir gitt i løpet av kontraktsperioden.

Byggherren kan stanse arbeidet for entreprenørens regning og risiko dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Alternativ 2: Det stilles ikke særskilte krav til faglærte håndverkere for denne kontrakten.
